

Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, elektrik piyasasında; elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatı faaliyetine ilişkin usul ve esaslar ile uluslararası enterkonneksiyon hatlarının kapasite tahsisine ve sınır ötesi elektrik enerjisi ticaretine yönelik kullanımına ilişkin esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatına ilişkin usul ve esasları, ithalat ve/veya ihracat faaliyeti yapacak tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini ve uluslararası enterkonneksiyon hatlarının kullanımına ve kapasite tahsisine ilişkin esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun 2 nci maddesi, 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Azaltma: 22/1/2003 tarihli ve 25001 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliğine göre, Sistem İşleticisinin hızla hareket etmesi gereken acil durumlarda Sistem İşleticisi tarafından piyasa katılımcılarına tahsis edilmiş olan Ticari İletim Hakları’nın alışı-veriş programı verilmeden önce düşürülmesi,

b) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

c) Başkan: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanını,

ç) Dağıtım: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini,

d) Dağıtım Sistemi: Bir dağıtım bölgesinde yer alan elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesini,

e) Dağıtım Şirketi: Belirlenen bir ülkenin elektrik dağıtımını ile iştigal eden dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiyi,

f) Enterkonneksiyon Hattı: İletim ve dağıtım sistemlerinin toplamından oluşan ulusal elektrik sisteminin başka bir ülkenin elektrik sistemine bağlantısını sağlayan enerji iletim ve dağıtım tesisini,

g) Enterkonneksiyon İşletme Anlaşması: Sistem İşleticisi ve enterkonneksiyon oluşturulan diğer ülke iletim veya dağıtım şirketi arasında yapılan ve enterkonneksiyon hattının işletilmesi ile ilgili esas ve usulleri içeren anlaşmayı,

ğ) Enterkonneksiyon Kapasitesi: Türkiye ve ilgili ülke arasındaki enterkonneksiyonlardaki sınır ötesi elektrik enerjisi transfer kapasitesi,

h) Enterkonneksiyon Kullanım Anlaşması: Sistem İşleticisi tarafından işletilen uluslararası enterkonneksiyon hatları üzerinden hizmet alan lisans sahibi tüzel kişi ile Sistem İşleticisi arasında imzalanan ve enterkonneksiyon hattının kullanımı ile ilgili esas ve usulleri içeren anlaşmayı,

ı) Enterkonneksiyon: İletim ve dağıtım sistemlerinin toplamından oluşan ulusal elektrik sisteminin diğer bir ülkeye ait elektrik sistemine bağlanmasını,

i) ENTSO-E (Avrupa Elektrik Şebekesi İletim Sistemi İşleticileri): Kâr amacı gütmeyen bir uluslararası kuruluş olarak ve Avrupa Birliğinin 714/2009 Sayılı Sınır Ötesi Elektrik Ticareti Tüzüğünde belirtildiği şekilde, Topluluk düzeyinde iç elektrik piyasasında entegrasyonun tamamlanması, sınır ötesi elektrik ticaretinin iyileştirilmesi, Avrupa elektrik iletim şebekesinin optimal yönetilmesinin, koordineli işletilmesinin ve arz güvenliğinin sağlanmasını teminen tüm İletim Sistemi İşleticileri arasında işbirliğinin sürdürülmesi amacıyla kurulmuş uluslararası kuruluşu,

j) İhale dokümanları: Kapasite tahsisine ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde TEİAŞ tarafından hazırlanan ve hat tahsisine ait ihaleye ilişkin dokümanları,

k) İhracat Kaydıyla İthalat: Elektriğin ihracat amacı ile aynı uzlaştırma döneminde ithal edilmesini,

l) İkincil Ticari İletim Hakkı Piyasası: Bir Ticari İletim Hakkı sahibi tarafından ihalelerde ya da Ticari İletim Hakkı devri yoluyla temin edilen Ticari İletim Haklarının, başka bir toptan satış şirketine devrine olanak sağlayan mekanizmayı,

m) İletim: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV üzerindeki hatlar üzerinden naklini,

n) İletim Sistemi İşleticileri Arası Tazmin Mekanizması: Birbirlerine senkron paralel bağlı İletim Sistemi İşleticileri arasındaki sınır ötesi fiziki akışlarla ilgili olarak sınır ötesi fiziki akışın başladığı (kaynak) ve sonlandığı (varış) ulusal iletim sistemlerindeki fiziki akışları esas alacak şekilde, iletim sistemi transit olarak kullanılan İletim Sistemi İşleticisine, sınır ötesi akışların gerçekleştirilmesine ilişkin olarak, ileriye dönük uzun dönemli maliyetleri, kayıpları, yeni altyapı yatırımlarını ve mevcut altyapı maliyetlerinin uygun bir oranını dikkate almak suretiyle belirlenen bir bedelin ödenmesini öngören mekanizmayı,

o) İletim Tesisi: Üretim tesislerinin 36 kV üstü gerilim seviyesinden bağlı olduğu noktalardan itibaren iletim şalt sahalarının orta gerilim fiderleri de dâhil olmak üzere dağıtım tesislerinin bağlantı noktalarına kadar olan tesisleri,

ö) İlgili Mevzuat: Elektrik piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, lisans, tebliğ, genelge ve Kurul kararlarını,

p) Kanun: 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununu,

r) Kısıt: Ulusal elektrik sistemlerini birbirine bağlayan enterkonneksiyon kapasitelerinin tahsisinde, piyasa katılımcılarının sınır ötesi elektrik enerjisi ticaretine yönelik talep toplamlarının Kullanıma Açık Kapasite’den (KAK) büyük olması halini,

s) Kısıt Yönetimi: Kısıt olması durumunda enterkonneksiyon hat ya da hatlarındaki Kullanıma Açık Kapasitelerin (KAK) talep sahipleri ya da talep sahiplerinin bir kısmının kullanımına tahsis edilmesine ilişkin yöntemleri,

ş) Kısıt Yönetimi Bedeli: İthalat ve/veya ihracat faaliyeti çerçevesinde yapılan elektrik enerjisi nakli için kullanılacak enterkonneksiyon hat kapasitesinin tahsisinde kısıt olması halinde bu Yönetmelik hükümleri uyarınca Sistem İşleticisine ödenen bedeli,

t) Kullanım Dönemi: Enterkonneksiyon hatları kapasitelerinin kullanıcılara tahsis edildiği dönemi,

u) Kullanım Faktörü: Senkron paralel işletmeye tabi olmayan enterkonneksiyon hatlarının belli bir zaman diliminde fiili kullanımı sonucu hat üzerinden transfer edilen toplam enerjinin, aynı zaman dilimi içerisinde hatta tahsis edilmiş bulunan tüm kapasitenin kullanılması durumunda hat üzerinden transfer edilmesi gereken toplam enerji miktarına yüzde (%) cinsinden oranı,

ü) Kullanıma Açık Kapasite (KAK): Belirli bir enterkonneksiyon hattı için hesaplanmış bulunan Net Transfer Kapasitesinden, Tahsis Edilmiş Kapasite’nin çıkarılması sonucu bulunan ve piyasa katılımcılarının kullanımına sunulan megavat cinsinden (MW) elektrik enerjisi güç miktarını,

v) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,

y) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

z) Net Transfer Kapasitesi (NTK): Bir enterkonneksiyon hattı için ulusal elektrik sistemi ile komşu ülke elektrik sistemi arasında; her iki elektrik sisteminde uygulanan bütün güvenlik kriterleri ve gelecekte oluşabilecek belirsizlikler de dikkate alınarak hesaplanan transfer edilebilen megavat cinsinden (MW) azami elektrik enerjisi güç miktarını,

aa) Perakende Satış Şirketi: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin ithalatı ve iletim sistemine doğrudan bağlı olanlar dışındaki tüketicilere perakende satışı ve/veya tüketicilere perakende satış hizmeti verilmesi ile iştigal edebilen tüzel kişiyi,

bb) Perakende Satış: Elektrik enerjisinin tüketicilere satışını,

cc) Piyasa yönetim sistemi (PYS): Dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya ilişkin işlemlerin yürütülmesi amacıyla, Piyasa İşleticisi, sistem işleticisi, piyasa katılımcıları ve

sayaçların okunmasından sorumlu iletim ve dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin kullanımına sunulan ve küçük istemci yapısında çalışan uygulamaları,

çç) Piyasa: Üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ithalat ve ihracat dâhil olmak üzere elektrik enerjisi ve kapasite alım satımı veya ticareti faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin işlemlerden oluşan elektrik enerjisi piyasasını,

dd) Serbest bölge: 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa göre Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan bölgeleri,

ee)¹ Serbest olmayan tüketici: Elektrik enerjisi ve/veya kapasite alımlarını sadece, bölgesinde bulunduğu görevli perakende satış şirketinden yapabilen gerçek veya tüzel kişiyi,”

ff) Serbest tüketici: Kurul tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması nedeniyle tedarikçisini seçme serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

gg) Sınır Ötesi Akış: Bir iletim veya dağıtım şebekesinin sınırları içindeki üretici ve/veya tüketicilerin, iletim veya dağıtım şebekesi sınırları dışındaki üreticiler ve/veya tüketicilerle elektrik enerjisi alışverişi sonucunda veya senkron şebekeye bağlı diğer ülkelerin iletim sistemleri arasında senkron paralel bağlantı sonucunda ilgili iletim veya dağıtım şebekesinde ortaya çıkan fiziksel elektrik akışını,

ğğ) Sistem İşleticisi: 36 kV ve altındaki şebeke için ilgili Dağıtım Şirketini, 36 kV üstü şebeke için TEİAŞ’ı,

hh) Tahsis Edilmiş Kapasite (TEK): Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce yapılan uluslararası anlaşmalarla veya bir önceki kullanım döneminde ilgili enterkonneksiyon hattı için tahsis edilmiş veya bu Yönetmelik kapsamında tahsis edilmiş veya kullanıcıların hat inşa etmesi nedeni ile uzun süreli olarak tahsis edilen megavat (MW) cinsinden kapasite miktarlarının toplamını,

ıı) Tarife: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin iletimi, dağıtımını ve satışı ile bunlara dair hizmetlere ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içeren düzenlemeleri,

ii) Tedarikçi: Elektrik enerjisi ve/veya kapasite sağlayan üretim şirketleri, otoprodüktörler, otoprodüktör grupları, toptan satış şirketleri ve perakende satış lisansına sahip şirketleri,

jj) TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketini,

kk) Tesis: Elektrik enerjisi üretimi, iletimi veya dağıtımını işlevlerini yerine getirmek üzere kurulan tesis ve teçhizatı,

ll) TETAŞ: Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketini,

¹ 30 Aralık 2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

mm) Ticari İletim Hakkı (TİH): Elektrik transferleri için MW olarak ifade edilen Enterkonneksiyon Kapasitesini kullanma hakkını,

nn) Ticari İletim Hakkı Devri: Ticari İletim Hakkı sahibinin ihale yoluyla kazanmış olduğu ticari iletim hakkını, ikincil ticari iletim hakkı piyasası yoluyla toptan satış şirketine devrini,

oo) Ticari İletim Hakkı Sahibi: İhale veya İkincil Ticari İletim hakkı piyasası yoluyla Ticari İletim Hakkına sahip olan sınır ötesi ihale katılımcısını,

öö) Toptan Alış: Elektrik enerjisinin tekrar satış için alışıını,

pp) Toptan Satış Şirketi: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin, toptan satılması, ithalatı, ihracatı, serbest tüketicilere satışı ve ticareti faaliyetleri ile işigal edebilen tüzel kişiyi,

rr) Toptan Satış: Elektrik enerjisinin tekrar satış için satışıını,

ss) Tüketici: Elektriği kendi ihtiyacı için alan serbest ve serbest olmayan gerçek ve tüzel kişiyi,

şş) Uluslararası Enterkonneksiyon Şartı: Ulusal elektrik sisteminin diğer ülkelere ait elektrik sistemi ile senkron paralel; asenkron paralel veya ünite yönlendirmesi yöntemlerinden birinin kullanılmasıyla veya komşu ülkede oluşturulacak izole bölgenin beslenmesi yöntemiyle yapılacak enterkonneksiyonu,

tt) Uzlaştırma dönemi: 14/4/2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde belirlenen uzlaştırma dönemlerini,

uu) Üretim: Enerji kaynaklarının, üretim tesislerinde elektrik enerjisine dönüştürülmesini,

ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer terim ve kavramlar ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM

İthalat ve/veya İhracat Faaliyetinin Kapsamı ve Uygulamaya İlişkin Esaslar

İthalat ve/veya ihracat faaliyetinde bulunabilecek tüzel kişiler

MADDE 5 – (1) Uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşmuş ülkelere ya da ülkelere elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatı, Kurul onayı ile yapılabilir. Lisanslarında yer alması kaydıyla;

a) TETAŞ ve özel sektör toptan satış şirketleri; elektrik enerjisi ithalat ve/veya ihracatı faaliyetlerini,

b)² Perakende satış şirketleri ise 36 kV ve altındaki gerilim seviyesinden elektrik enerjisi ithalatı faaliyetini, yürütebilir.

² 30 Aralık 2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(2) Bu tüzel kişilerin ithalat ve/veya ihracat faaliyeti, toptan satış veya perakende satış lisansları kapsamında düzenlenir ve ayrıca lisans alınmasını gerektirmez.

Elektrik enerjisinin ithalat ve/veya ihracatı faaliyetinde uygulanacak yöntemler

MADDE 6 – (1) Elektrik enerjisinin ithalatı;

a) Ulusal elektrik sisteminin elektrik enerjisinin ithal edileceği ülkenin elektrik sistemi ile senkron paralel şekilde işletilebilmesi,

b) Elektrik enerjisinin ithal edileceği ülke elektrik sistemindeki bir üretim tesisinin ya da üretim tesisinin bir ya da birden fazla ünitesinin 22/1/2003 tarihli ve 25001 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği ve/veya 19/2/2003 tarihli ve 25025 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak ulusal elektrik sistemine paralel çalıştırılabilmesi,

c) Asenkron paralel bağlantı yapılması, hallerinde mümkündür.

(2) Elektrik enerjisinin ihracatı;

a) Ulusal elektrik sisteminin elektrik enerjisinin ihraç edileceği ülkelerin elektrik sistemi ile senkron paralel şekilde işletilebilmesi,

b) Ülke sınırları içerisindeki bir üretim tesisinin ya da üretim tesisinin bir ya da birden fazla ünitesinin elektrik enerjisinin ihraç edileceği ülkenin elektrik sistemi ile paralel çalıştırılabilmesi,

c) Asenkron paralel bağlantı yapılması,

ç) Elektrik enerjisi ihraç edilecek ülkede oluşturulacak izole bir bölgenin, enterkonneksiyon hatları ile beslenmesi,

hallerinde mümkündür.

Senkron paralel bağlantılarda ithalat ve/veya ihracat faaliyeti için yapılacak başvurular

MADDE 7 – (1) Hangi enterkonneksiyon hatlarından elektrik ithalatı/ihracatı yapılabileceği Bakanlık görüşü doğrultusunda Sistem İşleticisi tarafından ilan edilir.

(2) Senkron paralel bağlantılar için enterkonneksiyon hat kapasitesini kullanarak ithalat/ihracat yapılmasına yönelik faaliyette bulunmak isteyen toptan satış şirketlerinin Sistem İşleticisi tarafından açıklanan kapasite tahsislerine ilişkin ihalelere katılabilecekleri ve hat kapasite tahsisine hak kazanılması durumunda, tahsis edilen miktar ve süre kadar elektrik enerjisi ithalat ve/veya ihracatı yapabileceği lisanslarına hüküm olarak derçedilir.

(3) Senkron paralel bağlantılar için enterkonneksiyon hat kapasitesini kullanarak ithalat/ihracat yapılmasına yönelik teminat tutarı Sistem İşleticisi tarafından belirlenir ve duyurulur. Senkron paralel bağlantılar için enterkonneksiyon hat kapasitesini kullanarak ithalat/ihracat yapmak isteyen ve bu hakkı lisansına dercedilmiş olan toptan satış lisansı sahibi şirketler, Sistem İşleticisi tarafından belirlenen miktardaki Teminat Mektubunu Sistem İşleticisine sunarlar.

(4) Senkron paralel bağlantı sağlanmış ülkelerde Ticari İletim Hakkını elde etmiş kişilerin Türkiye ile sınır ötesi elektrik ticaretini gerçekleştirebilmesi için 5 inci maddede belirtilen tüzel kişiler ile anlaşmaları gerekmektedir.

Senkron paralel olmayan bağlantılarda ithalat ve/veya ihracat faaliyeti için yapılacak başvurular

MADDE 8 – (1) Senkron paralel olmayan bağlantılarda ithalat faaliyetinde bulunmak için yapılan başvurularda, başvurunun inceleme ve değerlendirmeye alınabilmesi için aşağıdaki bilgi ve belgelerin Kuruma sunulması zorunludur;

- a) İthalat yapılacak ülke,
- b) İthal edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin üretiminde kullanılan yakıt türü veya türleri,
- c) İthal edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin megavat cinsinden (MW) azami gücü ve kilovatsaat cinsinden (kWh) yıllık miktarı,
- ç) İthalat faaliyeti için öngörülen başlama tarihi ve faaliyet süresi,
- d) İthal edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin ülke sınırındaki teslim noktaları,
- e) İthalatta kullanılacak yöntem,
- f) Karşı ülkede elektrik enerjisi ithalatı ile ilgili Bakanlık ve/veya yetkili Kurumla yapılan ve ilgili şirketin unvanını ve yukarıda belirtilen bilgileri kapsayan; ön anlaşma, protokol veya niyet mektubu.

(2) İhracat faaliyetinde bulunmak için yapılan başvurularda, başvurunun inceleme ve değerlendirmeye alınabilmesi için aşağıdaki bilgi ve belgelerin Kuruma sunulması zorunludur;

- a) İhracat yapılacak ülke,
- b) İhraç edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin megavat cinsinden (MW) azami gücü ve kilovatsaat cinsinden (kWh) yıllık miktarı,
- c) İhracat faaliyeti için öngörülen başlama tarihi ve faaliyet süresi,
- ç) İhraç edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin ülke sınırındaki teslim noktaları,
- d) İhracatta kullanılacak yöntem,
- e) Karşı ülkede elektrik enerjisi ihracatı ile ilgili Bakanlık ve/veya yetkili Kurumla yapılan ve ilgili şirketin unvanını ve yukarıda belirtilen bilgileri kapsayan; ön anlaşma, protokol veya niyet mektubu .

(3) Karşı ülkede elektrik enerjisi ithalatı/ihracatı ile ilgili Bakanlık ve/veya yetkili Kurumla yapılan ön anlaşma, protokol veya niyet mektubu, söz konusu ülkedeki Türk Konsoloslüğundan veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan “Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi” hükümlerine göre onaylanmış olacaktır.

(4) Yukarıda belirtilen bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak Kuruma sunulması durumunda;

a) Toptan satış lisansı veya perakende satış lisansına sahip tüzel kişiler tarafından; mevcut ya da yapılacak hatlar vasıtasıyla uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşmuş ülkelerden ya da ülkelere, toptan satış lisansı sahibi tüzel kişiler için ithalat ve/veya ihracat faaliyetlerinde perakende satış lisansına sahip tüzel kişiler içinse ithalat faaliyetinde bulunmak üzere 7 nci maddede belirtilen çerçevede başvuruda bulunulması halinde, Kurum tarafından, 19/12/1985 tarihli 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre oluşturulan Bakanlık görüşü ile teknik konulara ilişkin olarak Sistem İşleticisinin görüşü alınır.

b) Görüşlerin olumlu olması halinde, başvuru Kurum ilan panosu ile Kurum internet sayfasında duyurulur. Duyuruyu izleyen yirmi gün içerisinde, aynı hattı kullanmak suretiyle ithalat ve/veya ihracat faaliyetinde bulunmak isteyen toptan satış lisansı veya ithalat faaliyetinde bulunmak isteyen perakende satış lisansına sahip tüzel kişiler de Kuruma

başvurabilir. Süresinde yapılan başvurular sonuçlandırılıncaya kadar aynı hat için yeni başvuru kabul edilmez.

c) Aynı hat için birden fazla başvuru olması halinde, başvurular bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda sonuçlandırılmak üzere Sistem İşleticisine bildirilir. Sistem İşleticisi, kapasite tahsisine ilişkin işlemleri bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kırkbeş gün içerisinde sonuçlandırarak, Kurul kararı alınmasını teminen sonucu Kuruma bildirir.

ç) Ulusal elektrik sisteminin elektrik enerjisinin ithal ya da ihraç edileceği ülkenin elektrik sistemi ile senkron paralel şekilde işletilebilmesinin mümkün olmaması durumunda ithalat veya ihracat faaliyetlerinden hangisinin yapılacağına ilişkin olarak Bakanlık görüşü esas alınır.

Senkron paralel olmayan başvuruların incelenmesi, değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması

MADDE 9 – (1) Senkron paralel olmayan bağlantılar için ithalat ve/veya ihracat faaliyetinde bulunması Kurul kararıyla uygun bulunan lisans sahibi tüzel kişiye; öngörülen ithalat ve/veya ihracat faaliyetine ilişkin olarak başvuru sırasında sunulan belgelere uygun anlaşmaların, enterkonneksiyon kullanım anlaşmasının ve lisans tadil bedelinin Kuruma ibraz edilmesi durumunda faaliyet izni verileceği ve bu yükümlülüğün, doksan gün içerisinde yerine getirilmesi yazılı olarak bildirilir. Bu süre Kurul kararı ile uzatılabilir. Anlaşmalar söz konusu ülkedeki Türk Konsoloslüğundan veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan “Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi” hükümlerine göre onaylanmış olacaktır. Yükümlülüklerin yerine getirilmesi halinde, ithalat ve/veya ihracat faaliyetine izin verilmesine ilişkin hükümler Kurum tarafından ilgili tüzel kişinin lisansına derç edilir ve internet sayfasında yayımlanmak üzere TEİAŞ’a bildirilir.

İthalat ve ihracat faaliyetlerinde dengeleme mekanizmasına ilişkin süreç

MADDE 10 - (1) Enterkonneksiyon hat kapasitesini kullanarak ithalat/ihracat yapmak amacıyla hat kapasite tahsisine hak kazanmış, ithalat-ihracat hakkı lisansına dercedilmiş Toptan Satış Lisansı sahibi şirketler ve/veya diğer ülkede yapılan ihalede Ticari İletim Hakkını elde etmiş olan kişi veya kuruluşlar ile enerji alış-satış anlaşması yapmış olan, ithalat-ihracat hakkı lisansına dercedilmiş toptan satış lisansı sahibi şirketleri kapsayan dengeleme mekanizmasına ilişkin faaliyetleri ve uzlaştırma işlemleri 14/4/2009 tarih ve 27200 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği hükümleri uyarınca yürütür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İthalat ve/veya İhracat Faaliyetine İlişkin Lisans Hükümleri ve Serbest Bölgeler

Senkron paralel bağlantı dışındaki bağlantılarda ithalat ve/veya ihracat faaliyetinin süresinden önce sona erdirilmesi

MADDE 11 – (1) Senkron paralel bağlantı dışındaki bağlantılarda ithalat ve/veya ihracat faaliyetinde bulunan bir tüzel kişinin, lisansı kapsamında sürdürmekte olduğu ithalat ve/veya ihracat faaliyetine süresinden önce son vermek istemesi durumunda, faaliyetin sona erdirilmek istendiği tarihten en az dört ay önce Sistem İşleticisine başvuruda bulunulması zorunludur. Bu durumda 20 nci madde hükümleri uyarınca işlem tesis edilir.

Lisans sahibi tüzel kişinin ithalat ve/veya ihracat faaliyetine ilişkin yükümlülükleri

MADDE 12 – (1) Sistem İşleticisi ile uluslararası enterkonneksiyon bağlantısını kullanan lisans sahibi tüzel kişi arasında Enterkonneksiyon Kullanım Anlaşması imzalanır.

(2) Lisans sahibi tüzel kişiler, ithalat ve/veya ihracat faaliyeti çerçevesinde gerçekleştirdikleri sınır ötesi elektrik ticareti faaliyetleri ile ilgili olarak Sistem İşleticisine, Enterkonneksiyon Kullanım Anlaşmasında belirtilen bildirimlerde bulunmakla ve mevzuatta yer alan usul ve esaslara göre belirlenen ödemeleri yapmakla yükümlüdür.

(3) TEİAŞ iletim sistem işleticileri arası transit akışlarla ilgili tazmin mekanizmasına dâhil olması halinde uygulanmakta olan mekanizma uyarınca gerekli ödemeleri yapar ve kendisine yapılan ödemeleri tahsil eder. Söz konusu tazmin mekanizması uyarınca TEİAŞ’ın yapması gereken ödemeler, metodoloji ve tarifinin Kurul tarafından onaylanmasını takiben tarifelere yansıtılır.

(4)³ Görevli perakende satış şirketleri, ithal ettikleri elektrik enerjisinin serbest olmayan tüketicilere satışını, 11/8/2002 tarihli ve 24843 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yapmak zorundadır.

(5) Lisans sahibi tüzel kişiler, ithalat ve/veya ihracat faaliyetine ilişkin olarak Kurumca gerekli görülmesi halinde her türlü ek bilgi ve belgeyi sunmakla yükümlüdür.

(6) Elektrik enerjisinin ithalatı ve/veya ihracatı faaliyetinin Kurul tarafından hangi durumlarda sınırlandırılabilirliğine ilişkin hükümlere ilgili lisanslarda yer verilir.

Serbest bölgeler

MADDE 13 – (1) Yurt içinden serbest bölgelere elektrik enerjisi satışı, elektrik piyasası açısından tüketicilere yapılan satış olarak değerlendirilir ve bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Senkron paralel bağlantılarda bölgesel dengeleme piyasası işlemleri

MADDE 14- (1) Sistem İşleticisinin bölgesel dengeleme piyasasının işletilmesi ile ilgili olarak, senkron paralel bağlantı yoluyla ilgili iletim sistemleri ile yapacağı sınır ötesi elektrik alışverişi, ithalat ve/veya ihracat faaliyeti kapsamında değerlendirilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Enterkonneksiyon Hatlarında Kapasite Tahsisine İlişkin Genel Esaslar

Enterkonneksiyon hat kapasitelerinin tahsisi

MADDE 15 – (1) 36 kV üzeri gerilim seviyesindeki Enterkonneksiyon hat kapasitelerinin tahsisi, enterkonneksiyon hat kullanımının denetimi ve bu hatlardaki kısıt yönetimi TEİAŞ tarafından, 36 kV ve altındaki gerilim seviyesindeki hatlar için ise ilgili dağıtım şirketi tarafından yürütülür.

³ 30 Aralık 2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Enterkonneksiyon hat kapasitelerinin duyurulması

MADDE 16– (1) Sistem İşleticisi;

- a) Bir enterkonneksiyon hattının işletmeye alınması,
- b) Bir enterkonneksiyon hattındaki kapasite kullanımının, belirli bir nedenle son bulması,
- c) İşletmede olan bir enterkonneksiyon hattında herhangi bir nedenle oluşacak kapasite artışı,

hallerinde ortaya çıkacak kapasiteler hakkındaki bilgileri gerekli izin ve onayları alarak ilan eder.

(2) Birinci fıkradaki enterkonneksiyon hatları ile ilgili olarak, Sistem İşleticisi tarafından yapılan duyurularda asgari olarak;

- a) Hatların güvenlik ve işletme ile ilgili standartları, NTK hesabına ilişkin olarak kullanılan yöntemler hakkındaki bilgilere,
- b) TEK değerlerine ve bu kapasitelerin nasıl kullanılmakta olduğuna,
- c) Şebeke ve çevre şartları da göz önüne alınarak piyasanın kullanımına sunulan KAK değerlerine ve kullanım şartlarına, yer verilir.

Enterkonneksiyon hat kapasite tahsisine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi

MADDE 17 – (1) Kullanıma açık enterkonneksiyon hatlarının kapasitesi ve süresi, piyasa şartları dikkate alınarak Sistem İşleticisi tarafından, lisansları kapsamında işletmekte oldukları enterkonneksiyon hatları için genel olarak veya gerekli görülen durumlarda hat bazında belirlenir ve ilan edilir. Sistem İşleticisi, enterkonneksiyon hattı kapasite tahsis yönteminin belirlenmesi ve uygulanmasında;

- a) Eşit taraflar arasında ayırım gözetilmemesi,
- b) Rekabetin geliştirilmesi,
- c) Şeffaflık

ilkeleri doğrultusunda hareket eder ve kısıt olması durumunda enterkonneksiyon hattı kapasitesi, piyasa katılımcılarının kullanımına yarışma suretiyle sunulur.

(2) Kurul, enterkonneksiyon hatlarına ilişkin kapasite tahsisi ile ilgili olarak, yukarıda sıralanmış ilkeler doğrultusunda Sistem İşleticisi görüşü çerçevesinde uygulanacak yarışma yöntemini değiştirebilir.

(3) İthalat ve/veya ihracat hakkı elde eden lisans sahibi tüzel kişiler tarafından tesis edilen hatlar hariç olmak üzere, bir enterkonneksiyon hat kapasitesinin bir kullanıcıya tahsis süresi bir defada bir yılı geçemez.

(4) Yeni tesis edilecek enterkonneksiyon hatlarının ithalat ve/veya ihracat hakkı elde eden lisans sahibi tüzel kişiler tarafından tesis edilmesi halinde yeni oluşacak her bir enterkonneksiyon hattındaki KAK'ların söz konusu tüzel kişiye doğrudan tahsisine ilişkin usul ve esaslar Sistem İşleticisinin görüşleri çerçevesinde Kurul tarafından belirlenir.

(5) Senkron paralel hatlar için yapılacak kapasite tahsisi yarışmasına katılacak lisans sahibi tüzel kişilerin diğer ülkelerdeki tüzel kişiler ile yapılan anlaşmalar enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisinde dikkate alınmaz.

(6) Kapasite tahsis sürecinde Sistem İşleticisi tarafından, hattın kullanımı için başvuruda bulunan tüzel kişilere söz konusu enterkonneksiyon hattı ile ilgili teknik bilgiler, ölçüm yerleri ve gerekli olabilecek diğer bilgiler verilir ve duyurulur.

(7) Senkron paralel bağlantılarda tahsis edilmiş kapasitenin, Sistem İşleticisine önceden bilgi verilerek onay alınması şartıyla, söz konusu enterkonneksiyon hattı için ithalat ve/veya ihracat faaliyetinde bulunmasına izin verilmiş diğer lisans sahibi tüzel kişilere ikincil piyasalarda satışı mümkündür. İkincil Ticari İletim Hakkı Piyasasına ilişkin usul ve esaslar Sistem İşleticisi tarafından hazırlanarak Kurul onayına sunulur.

(8) Sistem İşleticisinin yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı ilgili tüzel kişilerin tahsis edilmiş kapasite haklarını kullanamamaları veya kapasitelerinde Azaltma meydana gelmesi durumunda, Sistem İşleticisine ödenmiş bulunan kısıt yönetim bedelinin kullanılmayan döneme tekabül eden kısmı ilgili tüzel kişiye geri ödenir.

Kısıt yönetimi yöntemleri ve kısıt yönetim bedelleri ile ilgili kurallar

MADDE 18 – (1) Enterkonneksiyon hatlarının kapasite tahsisinde, ulusal elektrik sistemi ve komşu ülkelere ait elektrik sistemlerinin şebeke güvenliğini tehlikeye düşürmeden ve ulusal elektrik sistemi ve komşu ülkelere ait elektrik sistemlerinin işletme standartlarıyla uyumlu olacak şekilde mümkün olan en yüksek kapasitenin piyasa katılımcılarına sunulması esastır.

(2) Yapılacak kapasite tahsis yarışmasında enterkonneksiyon hatlarında, ilan edilen KAK değerinden daha az talep gelmesi durumunda kısıt yönetim bedeli alınmaz.

(3) Yarışma yapılması suretiyle yapılan kapasite tahsisinde kullanım dönemi içerisinde herhangi bir nedenle bir kısım kapasite tahsisinin iptali nedeniyle atıl bir kapasite ortaya çıktığı takdirde, bu durum mevcut enterkonneksiyon hattı kapasitesini kullanan diğer kullanıcıların haklarını ve kısıt yönetimi bedellerini etkilemez.

Kısıt yönetim bedellerinden ve iletim sistemi işleticileri arası transit akışlarla ilgili tazmin mekanizmasından kaynaklanan gelirlerin kullanılması

MADDE 19 – (1) Kısıt yönetim bedellerinden ve iletim sistemi işleticileri arası tazmin mekanizmasından kaynaklanan gelirler, öncelikle;

- a) Yeni enterkonneksiyon hatlarının tesisinde,
  - b) Mevcut enterkonneksiyon hatlarının NTK miktarının artırılması için gereken iletim/dağıtım sistemlerinin güçlendirmelerinin tesisinde,
  - c) Mali ihtiyaçları ile ilgili ve Kurul tarafından onaylanan diğer amaçlara yönelik olarak,
- kullanılır.

Enterkonneksiyon hattı kapasite kullanımında uyulacak kurallar

MADDE 20 – (1) Senkron paralel bağlantılarda; tahsis edilmiş veya İkincil Ticari İletim Hakkı Piyasası’nda devralınmış kapasite miktarlarının tamamını veya bir kısmını İhale dokümanında belirtilen Bildirim Zamanı içinde kullanacağını bildirmeyen Ticari İletim Hakkı sahipleri, söz konusu kapasitenin kullanılmayan kısmındaki kullanım haklarını kaybederler. Söz konusu kapasite, ihale dokümanında tanımlanan ihale dönemlerine uygun olarak yeniden ihale edilir. Bu fıkra kapsamında tahsis edilen kapasiteye ilişkin kullanım haklarını kaybeden tüzel kişilerin, tahsisattan kaynaklanan ödeme yükümlülükleri devam eder.

(2) Senkron paralel bağlantı haricindeki bağlantılarda; Enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisine hak kazanmış lisans sahibi tüzel kişilerin enterkonneksiyon hatlarını belirlenen kullanım faktörü oranında veya üzerinde kullanması esastır. Enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisinde; tahsis sonrası kısıt olması durumu hariç olmak üzere hattın kapasite kullanım süresi başladıktan sonraki ilk bir ay ve son üç ay hariç tutulmak üzere her ay sonunda değerlendirme yapılır. Tahsis edilen kapasite dikkate alındığında hesaplanacak kullanım faktörü itibarıyla, kullanılan kapasitenin son ay için % 60'dan ya da son üç ay ortalamasının %70'den az olması durumunda, enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisinin iptali için kuruma başvurulur. Kapasite tahsisinin iptal edilmesinin öngörüldüğü tarih Kuruma bildirilir. Enterkonneksiyon hattı kapasite kullanım hakkının iptalinin Kurul kararıyla uygun bulunması durumunda, ilgili kullanıcının enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisinin iptal edileceği ve kalan kullanım dönemi ve/veya yeni kullanım dönemi için tahsis yapılacağı Sistem İşleticisi tarafından duyurulur. İlgili kullanıcının hakları, kullanım hakkı Kurul kararıyla iptal edilene kadar devam eder, ancak bu süre içerisinde ilgili kullanıcının iptale konu kullanım şartlarını yerine getirmesi kendisine yeni haklar sağlamaz ve yeni kullanıcının haklarını etkilemez. Yeni kullanıcının ödeyeceği kısıt yönetimi bedeli ile eski kullanıcının ödemiş olduğu bedeller arasında Sistem İşleticisi için gelir kaybına neden olacak bedel farkı var ise bu fark eski kullanıcının teminatından tahsil edilir.

(3) Kapasite tahsisine ilişkin usul ve esaslar Sistem İşleticisi tarafından hazırlanarak Kurul onayına sunulur ve onayı müteakip Sistem İşleticisi tarafından hazırlanan ihale dokümanları internet sitesinde duyurulur.

(4) Sistem İşleticisi kullanıcılardan, kapasite kullanım bedellerinin ödenmemesi hallerini gözeterek asgari miktarda teminat alır.

(5) Ulusal elektrik sisteminin diğer ülkeler ile senkron paralel çalışmadığı durumlarda; Sistem İşleticisi, söz konusu hatlar için kapasite hesaplanması, hat tahsisi, kısıt yönetimi ve hatların denetimi hususlarında, daha önce imzalanmış bulunan uluslararası anlaşmaların hükümleri doğrultusunda hareket eder.

Yeni enterkonneksiyon hatlarının toptan satış lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından yapılması

MADDE 21- (1) Sistem İşleticisi, elektrik piyasasında ticaretin ve rekabetin artırılması amacıyla yönelik olarak toptan satış lisansı sahibi tüzel kişilere, mülkiyeti ve işletmesine ilişkin tüm hak ve yetkiler Sistem İşleticisi nam ve hesabına olması kaydıyla enterkonneksiyon tesisleri inşa ettirebilir ve/veya mevcut NTK'yı arttıracak iletim/dağıtım tesisleri yaptırabilir. Bununla ilgili olarak ilgili toptan satış lisansı sahibi tüzel kişi Sistem İşleticisine başvurur. Başvurunun Sistem İşleticisi tarafından uygun bulunması durumunda söz konusu hatta ilişkin bilgiler yirmi gün süre ile Sistem İşleticisinin internet sayfasında duyurulur. Süresi içerisinde yapılmayan başvurular dikkate alınmaz.

(2) Aynı enterkonneksiyon hattını tesis etmek ve/veya mevcut NTK'yı arttıracak iletim/dağıtım tesisleri yapmak için birden fazla talep olmaması halinde Sistem İşleticisi tarafından lisans tadili için Kuruma bildirilir, birden fazla talep olması halinde ise; Sistem İşleticisinin belirleyeceği bağlantı noktası ve hat kapasitesi ile Kurum tarafından belirlenecek kullanım faktörü doğrultusunda söz konusu iletim/dağıtım tesisi üzerinde en kısa kapasite tahsis süresini teklif eden toptan satış lisansı sahibi tüzel kişinin teklifi kabul edilir. Kazanan

toptan satış lisansı sahibi tüzel kişi, Sistem İşleticisi tarafından lisans tadili için Kuruma bildirilir.

(3) Senkron paralel olmayan bağlantılar için yapılacak yeni enterkonneksiyon tesisleri ve/veya mevcut NTK’yı arttıracak iletim/dağıtım tesislerinin yapımı öncesinde gerekmesi durumunda ENTSO-E’nin bilgilendirilmesi ve ilgili enterkonneksiyon hatlarının kullanımında onayının alınması gereklidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Geçici ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 22 – (1) 7/9/2005 tarihli ve 25929 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

TETAŞ tarafından yapılan ithalat ve /veya ihracat faaliyetleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) TETAŞ, Kanunun yayımından önce yapılmış olan ve Kanunun 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümlerine göre devraldığı sözleşmelerden elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatına ilişkin olanları, ilgili sözleşmelerde belirtilen usul ve esaslar ile lisansına derç edilen hükümler çerçevesinde yürütür ve sona erdirir.

İhraç kaydı ile elektrik enerjisi ithalatı

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Senkron paralel bağlantı oluşana kadar ihraç kaydı ile elektrik enerjisi ithalatına Bakanlık ve Sistem İşleticisinin görüşleri çerçevesinde Kurum tarafından izin verilir. İhraç kaydı ile; elektrik enerjisi ithalat faaliyeti, ilgili tüzel kişinin bu faaliyeti gerçekleştireceği tüm enterkonneksiyon hatlarında birbirinden bağımsız olarak tahsis hakkı kazanması sonucunda mümkün olabilir. Bu kapsamdaki ithalat ve ihracat faaliyetleri, uzlaştırma dönemleri bazında mali uzlaştırma işlemlerine tabi tutulur.

İzole bölge yöntemi ile elektrik enerjisi ithalatı

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 31/12/2012 tarihine kadar, ülke içerisinde oluşturulacak izole bölge besleme yöntemiyle de elektrik enerjisi ithal edilebilir. Bu süre Kurul kararıyla uzatılabilir.

Senkron paralel bağlantılar için sistem işleticisi tarafından açıklanan kapasite tahsislerine ilişkin ihalelere katılabilecekler

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin yayım tarihi itibarı ile yürürlükte olan toptan satış lisanslarına, senkron paralel bağlantılar için Sistem İşleticisi tarafından açıklanan kapasite tahsislerine ilişkin ihalelere katılabilecekleri ve hat kapasite tahsisine hak kazanılması durumunda, kazanılan miktar ve süre boyunca elektrik enerjisi ithalat ve/veya ihracatı yapabileceği hükmü derç edilir. Konuya ilişkin lisans tadilleri, lisans sahibi tüzel kişilerin başvurularına gerek duyulmaksızın Kurum tarafından lisans tadil bedeli alınmaksızın gerçekleştirilir.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki toptan satış lisansı sahibi tüzel kişiler, lisanslarına derç edilene kadar Sistem İşleticisi tarafından açıklanan kapasite tahsislerine ilişkin ihalelere

katılabilme ve hat kapasite tahsisine hak kazanılması durumunda kazanılan miktar ve süre kadar elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatı yapabilme hakkına sahiptir.

Kapasite tahsisine ve ikincil ticari iletim hakkı piyasasına ilişkin usul ve esaslar

GEÇİCİ MADDE 5- TEİAŞ tarafından hazırlanan Kapasite tahsisine ilişkin usul ve esaslar ile İkincil Ticari İletim Hakkı Piyasasına ilişkin usul ve esaslar bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesini takiben onaylanmak üzere 30 gün içerisinde Kuruma gönderilir.

Yeni tesis edilecek enterkonneksiyon hatlarının lisans sahibi tüzel kişiler tarafından tesis edilmesi halinde söz konusu tüzel kişiye doğrudan tahsisine ilişkin usul ve esaslar

GEÇİCİ MADDE 6- Yeni tesis edilecek enterkonneksiyon hatlarının ithalat ve/veya ihracat hakkı elde eden lisans sahibi tüzel kişiler tarafından tesis edilmesi halinde yeni oluşacak her bir enterkonneksiyon hattındaki KAK’ların söz konusu tüzel kişiye doğrudan tahsisine ilişkin usul ve esaslar, TEİAŞ tarafından hazırlanarak, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesini takiben onaylanmak üzere 3 ay içerisinde Kuruma gönderilir.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Başkan yürütür.